

รายงานการประชุม

พิจารณารายงานศึกษา เรื่อง การจัดสวัสดิการและการเตรียมความพร้อมของเด็กและเยาวชนศึกษา

กรณี : “เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน” ของคณะกรรมการ

การพัฒนาสังคมและกิจกรรมเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา

วันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๕.๐๐ น.

ผู้เข้าร่วมประชุม

หน่วยงานภายนอก

๑. นางสาวรัชดา โพธานี ผู้อำนวยการกลุ่มงานพัฒนาศักยภาพกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ กองพัฒนาศักยภาพแรงงานและผู้ประกอบกิจการ กระทรวงแรงงาน
๒. นายเกียรติศักดิ์ ธ.น.หล้า หัวหน้ากลุ่มงานวิเคราะห์และวิจัย กองบริหารข้อมูลตลาดแรงงาน กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน
๓. นางณัฐกฤตา พิงสุข ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กลุ่มเป้าหมายพิเศษ กระทรวงศึกษาธิการ
๔. แพทย์หญิงโซษิตา ภาวสุทธิไพศิฐ รองผู้อำนวยการสถาบันสุขภาพจิตและวัยรุ่นราชนครินทร์ สถาบันสุขภาพจิตและวัยรุ่นราชนครินทร์ กระทรวงสาธารณสุข
๕. นางภาวิณี ธนกิจไพบูลย์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
๖. นางสาวอรอุมา โภคสมบัติ นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
๗. นางสาวนพพรรัตน์ จรจรรย์ ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน
๘. นางสาวศิริจันทร์ เดชปัญญาวัฒน์ นักจิตวิทยาคลินิกชำนาญการ สถาบันสุขภาพจิตและวัยรุ่นราชนครินทร์ กระทรวงสาธารณสุข
๙. นางพัชรา กลางสาทร ผู้อำนวยการกลุ่มสวัสดิการเด็กและครอบครัว กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๑๐. นางสาวศิริวรรณ ศุภมิตร นักวิชาการแรงงานชำนาญการพิเศษ
กรมการจัดหางาน
กระทรวงแรงงาน
๑๑. นางสาวสุวิภา แสงพันธุ์ตา นักวิชาการแรงงานชำนาญการ
กรมการจัดหางาน
กระทรวงแรงงาน
๑๒. นายพันธนต์ นนทกะตระกูล นักวิชาการแรงงานปฏิบัติการ
กรมการจัดหางาน
กระทรวงแรงงาน
๑๓. นายเนติ ภูประสม นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ
สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย
กระทรวงสาธารณสุข
๑๔. นางสาวนัยนา แซ่ลิ่ม นักจัดการทั่วไปชำนาญการ
กองพัฒนาศักยภาพแรงงานและผู้ประกอบกิจการ
กระทรวงแรงงาน
๑๕. นายพงษ์ศักดิ์ นาคศรีจันทร์ นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ
กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๑๖. นางสาวสุวิมลย์ สุคันธมาลย์ นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ กรมกิจการเด็กและเยาวชน
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๑๗. ว่าที่ร้อยตรีหญิง ดร.ธิดา ดวงสวัสดิ์ นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ
๑๘. นางสาวณัฏฐาภา คกระวานิช นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กรมควบคุมโรค
กระทรวงสาธารณสุข

หน่วยงานภายใน

๑. นายโกลม พรหมเพ็ง รองอธิบดี (๒)
๒. นางสาวดวงพร อุภุชณ์ ผู้อำนวยการกองพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน
กองพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน
๓. นางสาวโรจนา วิโรจน์กุล ผู้อำนวยการกองพัฒนาระบบสุขภาพเด็กและเยาวชน
กองพัฒนาระบบสุขภาพเด็กและเยาวชน
๔. นางสาวจิรพรรณ ศรีอินทร์ ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน
กองยุทธศาสตร์และแผนงาน

๕. นายศักดา รักกอบชัย	หัวหน้าส่วนพัฒนาระบบงาน กองพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน
๖. นางสาวฉัตรทิ ศิลากุล	หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบงานสังคมสงเคราะห์ กองพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน
๗. นางสาวชนิดา วิชัยคำ	หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบงานจิตวิทยา กองพัฒนาระบบสุขภาพเด็กและเยาวชน
๘. นางสาวเสาวลักษณ์ ชัยช่วย	หัวหน้ากลุ่มบริหารงานบัญชีและงบประมาณ กองบริหารการคลัง
๙. นางสาวอัญชลี อรามบุญ	นักวิชาการอบรมและฝึกวิชาชีพชำนาญการพิเศษ กองพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน
๑๐. นางสาวภัทราภรณ์ กาบแก้ว	นักวิชาการเงินและบัญชี กองบริหารการคลัง

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๐๐ น.

ประธานกล่าวเปิดการประชุม สืบเนื่องจาก สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรีแจ้งว่า สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ได้เสนอรายงานการพิจารณาเรื่อง การจัดสวัสดิการและการเตรียมความพร้อมของเด็กและเยาวชนกรณีศึกษา “เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน” ของคณะกรรมการธิการการพัฒนาสังคมและกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา มาเพื่อดำเนินการ และรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี มีคำสั่งให้กระทรวงยุติธรรม เป็นหน่วยงานหลักรับรายงานพร้อมทั้ง ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการดังกล่าวไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงการคลัง กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข สำนักงบประมาณ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของรายงาน พร้อมทั้งข้อเสนอแนะและสรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวในภาพรวมส่งให้ สำนักเลขาธิการรัฐมนตรี ภายใน ๓๐ วัน เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ประธานกล่าวแนะนำหน่วยงาน โดยกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้กำหนดวิสัยทัศน์ “เป็นองค์กรที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีแก่เด็กและเยาวชนด้านพฤติกรรมนิสัย การศึกษาและอาชีพ ภายใต้กระบวนการยุติธรรม” โดยมีหน้าที่หลักในการพิทักษ์ผู้เยาว์เพื่อสวัสดิภาพและอนาคต ยกระดับคุณภาพและการดูแล แก้ไข บำบัดฟื้นฟู เด็กและเยาวชน และพัฒนาบุคลากรและระบบงานให้มีประสิทธิภาพ และปัจจุบันกรมพินิจฯ ได้มีการขยายการดำเนินงาน จัดตั้งสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ โดยสถานพินิจฯ แต่ละแห่งมีรูปแบบการดำเนินงานที่แตกต่างกัน ดังนี้ สถานพินิจฯ ที่ไม่มีสถานแรกรับ จำนวน ๒๘ แห่ง , สถานพินิจฯ ที่มีสถานแรกรับเด็กและเยาวชนขนาดเล็กจำนวน ๑๓ แห่ง มีเด็กและเยาวชนในแต่ละช่วงเวลาประมาณ ๓-๕ คน และสถานพินิจฯ ที่มีสถานแรกรับเต็มรูปแบบจำนวน ๓๖ แห่ง

และเมื่อศาลพิพากษาคดีและมีคำสั่งให้เด็กและเยาวชนเข้ารับการฝึกและอบรม เด็กและเยาวชนจะถูกส่งไปยัง ศูนย์ฝึกและอบรมฯ โดยกรมพินิจฯ มีศูนย์ฝึกและอบรมฯ เขต จำนวน ๑๑ ศูนย์ และมีศูนย์ฝึกและอบรมฯ พิเศษ จำนวน ๙ แห่ง เช่น ศูนย์ฝึกฯ สมุทรปราการ มีลักษณะเฉพาะในการดูแลเด็กและเยาวชนที่มีปัญหาจิตเวช ทั้งนี้ เมื่อเด็กและเยาวชนเข้าสู่กระบวนการควบคุมดูแลของศูนย์ฝึกและอบรม เด็กและเยาวชนจะได้รับการดูแลด้านสุขภาพอนามัย ทั้งทางกายภาพและสภาพจิตใจ การบำบัดแก้ไข พัฒนาทักษะ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การจัดการเรียนการสอน ทั้งสามัญและวิชาชีพ เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความพร้อมในการดำเนินชีวิตภายหลังปล่อย ซึ่งเด็กและเยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัวจากศูนย์ฝึกและอบรมฯ ทุกรายจะได้รับการติดตามภายหลังปล่อย

ระเบียบวาระที่ ๒ วัตถุประสงค์ในการประชุม

เพื่อพิจารณาเรื่อง การจัดสวัสดิการและการเตรียมความพร้อมของเด็กและเยาวชนกรณีศึกษา “เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน” ของคณะกรรมการสิทธิการพัฒนาสังคมและกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อพิจารณา

ประธาน กล่าวถึง ประเด็นตามการรายงาน การพิจารณาศึกษา เรื่อง การจัดสวัสดิการและการเตรียมความพร้อมของเด็กและเยาวชน ศึกษากรณี “เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน” ของคณะกรรมการสิทธิการพัฒนาสังคมและกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา มีประเด็นเพื่อเสนอให้ที่ประชุมร่วมพิจารณา ดังนี้

๑. การจัดสวัสดิการค่าอาหารเด็กและเยาวชน
๒. การดูแลสุขภาพ และการรักษาพยาบาลเด็กและเยาวชน
๓. การจัดการศึกษาแก่เด็กและเยาวชน
๔. การฝึกอาชีพให้แก่เด็กและเยาวชน
๕. การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย กรณี การประกอบอาชีพภายหลังปล่อย

ประเด็นหารือที่ ๑ สวัสดิการค่าอาหารเด็กและเยาวชน

ประธาน ให้ข้อมูลสภาพปัญหา ข้อเท็จจริง และข้อเสนอแนะกรรมการสิทธิฯ รายละเอียด ดังนี้

สภาพปัญหา

๑. ระบบบริหารจัดการงบประมาณ เนื่องจากจำนวนเด็กมีอัตราการเข้ามาเพิ่มสูงขึ้นเป็นระยะๆ แต่การวางแผนการของงบประมาณยังใช้ฐานตัวเลขเดิมมาโดยตลอด ทำให้อาจมีค่าใช้จ่ายที่ไม่เพียงพอ

๒. เนื่องจากมอบให้แต่ละศูนย์ฝึกจัดการประมูลค่าอาหารเอง แต่ละศูนย์ฝึกฯ จะเลือกใช้ราคาต่ำสุดเป็นเกณฑ์ อาจส่งผลให้คุณภาพอาหารไม่เป็นไปตามหลักโภชนาการ

ข้อเท็จจริง

๑. การจัดซื้อวัสดุอาหารให้กับเด็กและเยาวชนในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ ได้รับการจัดสรรงบประมาณในส่วนของการจัดซื้อวัสดุอาหารให้กับเด็กและเยาวชน เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น ๒๕๓,๗๑๘,๐๐๐ บาท ซึ่งเมื่อพิจารณา

จัดสรรเฉลี่ยเป็นรายหัว โดยอ้างอิงแนวทางที่กรมบัญชีกลางได้อนุมัติจัดสรรงบประมาณในส่วนของการจัดซื้อวัสดุอาหารให้กับเด็กและเยาวชน คิดเป็นรายหัวเป็นเงิน ๙๐ บาท ต่อ ๓ มื้อ ประกอบด้วย ค่าอาหาร ๗๕ บาท และค่านม ๑๕ บาท แต่เนื่องจากที่ผ่านมาจำนวนของเด็กและเยาวชนมีจำนวนมากกว่า ๗,๐๐๐ คน ทำให้งบประมาณในส่วนนี้ไม่เพียงพอ จึงต้องพิจารณาจัดสรรงบประมาณตามความเหมาะสม เช่น ศูนย์ฝึกฯ จะได้รับการจัดสรรงบประมาณในส่วนของค่าอาหารเป็นเงิน ๗๖ บาท ต่อหัวต่อวัน (ประกอบด้วยค่าอาหารดิบ ๕๓ บาท ข้าวสาร ๙ บาท ค่าแก๊ส ๓ บาท และค่านม ๑๑ บาท)

๒. ในส่วนของวิธีการจัดซื้อ แต่ละหน่วยงาน จะต้องดำเนินการผ่านวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding) โดยมีการกำหนดราคากลาง อีกทั้งยังกำหนดรายการอาหารซึ่งจัดทำเป็นคู่มือตำรับอาหาร โดยกำหนดเกณฑ์ด้านโภชนาการและปริมาณของสารอาหารต่างๆ ที่เด็กและเยาวชนจำเป็นต้องได้รับจากอาหารบริโภคประจำวันอย่างเพียงพอ ทำให้งบประมาณค่าอาหารของแต่ละหน่วยงานจะไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับการเสนอราคาของผู้ประมูล และจะต้องมีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

ข้อเสนอแนะกรมการอาหาร

๑. กำหนดแนวทางการบริหารจัดการด้านงบประมาณให้สอดคล้องกับจำนวนเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกฯ แต่ละแห่ง

๒. ระบบการประมูลจะต้องมีการติดตามและตรวจสอบคุณภาพเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผน กล่าวถึงการดำเนินงานของกรมพินิจฯ ในประเด็นการจัดสวัสดิการค่าอาหารเด็กและเยาวชน โดยสำนักงบประมาณได้จัดสรรงบประมาณรายการค่าวัสดุอาหารให้กรมพินิจฯ ในแต่ละปีงบประมาณ จำนวน ๒๕๓,๗๔๕,๐๐๐ บาท ได้รับการจัดสรรงบประมาณเท่ากันทุกปี ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ กรมได้รับจัดสรรค่าวัสดุลดลง โดยได้รับจัดสรรจำนวน ๒๐๗,๘๖๗,๕๐๐ บาท โดยการจัดสรรงบประมาณค่าวัสดุอาหารสำนักงบประมาณใช้เกณฑ์การจัดสรรค่าอาหารจำนวน ๖๗ บาท/คน/วัน ประกอบด้วย ค่าอาหารดิบ ๕๔ บาท (ข้าว ๘ บาท อาหารดิบ ๔๔ บาท แก๊ส ๒ บาท) นม ๑๐ บาท และขนม ๓ บาท ซึ่งเกณฑ์การพิจารณาจัดสรรเป็นจำนวนเดียวกันกับที่พิจารณาจัดสรรให้กรมราชทัณฑ์

ทั้งนี้ สำหรับค่าวัสดุอาหารที่กรมได้รับจัดสรร จำนวน ๒๕๓,๗๔๕,๐๐๐ บาท กรมพินิจฯ มีแนวทางการบริหารจัดการด้านงบประมาณสำหรับค่าวัสดุอาหารให้กับเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนและสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ดังนี้ ๑) สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ไม่มีสถานแรกรับ/สถานแรกรับชั่วคราว (๓๗ แห่ง) จัดสรรให้ในอัตราคนละ ๑๐๕ บาท/คน/วัน ประกอบด้วย ค่าอาหารกล่อง มื้อละ ๓๐ บาท จำนวน ๓ มื้อ และค่านม ๑๕ บาท เนื่องจากในหน่วยงานไม่มีพนักงานประกอบอาหารให้กับเด็กและเยาวชน และในแต่ละวันมีจำนวนเด็กและเยาวชนเฉลี่ยต่อวัน จำนวน ๒๐๐ คน ๒) ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนและสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่มีสถานแรกรับ (๕๖ แห่ง) จัดสรรให้ในอัตราคนละ ๗๖ บาท ต่อวัน ประกอบด้วย ค่าอาหารดิบ ๕๓ บาท ค่าข้าวสาร ๙ บาท ค่าแก๊ส ๓ บาท และค่านม ๑๑ บาท เนื่องจากมีพนักงานประกอบอาหารและมีจำนวนเด็กและเยาวชนที่อยู่ในการดูแลจำนวนมากโดยในแต่ละวันมีจำนวนเด็กและเยาวชนเฉลี่ยต่อวัน จำนวน ๗,๐๐๐ - ๗,๕๐๐ คน และ ๓) สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ที่มีค่าครองชีพสูง (๔ แห่ง) จัดสรรให้ในอัตราคนละ ๑๓๕ บาท/คน/วัน ประกอบด้วย ค่าอาหารกล่อง มื้อละ ๔๐ บาท จำนวน ๓ มื้อ และค่านม ๑๕ บาท

ผู้แทนสำนักงบประมาณ ให้ข้อเสนอแนะกับกรมพินิจฯ ในการจัดทำฐานข้อมูลจำนวนเด็กที่อยู่ในการควบคุมดูแลของกรมพินิจฯ ที่เป็นปัจจุบัน และจัดส่งให้สำนักงบประมาณ เพื่อประกอบการพิจารณาตั้งงบประมาณที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริง รวมถึง ควรดำเนินการสำรวจความต้องการและความจำเป็นเร่งด่วน ในการดำเนินงานด้านการก่อสร้างซ่อมแซม เพื่อให้หน่วยงานมีความพร้อมในการควบคุมดูแลเด็กและเยาวชนในทุกด้าน

ประเด็นหารือที่ ๒ การดูแลสุขภาพและการรักษาพยาบาล

ประธาน ให้ข้อมูลสภาพปัญหา ข้อเท็จจริง และข้อเสนอแนะกรณีการ รายละเอียด ดังนี้
สภาพปัญหา

โรคติดต่อบางชนิดมีความร้ายแรงและแพร่ระบาดอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดปัญหาเป็นวงกว้างในศูนย์ฝึกฯ เช่น วัณโรคปอด ไข้หวัดใหญ่ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) HIV/AIDS หรือไวรัสตับอักเสบบี เป็นต้น

ข้อเท็จจริง

เนื่องจากในปัจจุบันมีเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดจำนวนมาก และถูกส่งตัวเข้ามาอยู่ในศูนย์ฝึกฯ ส่งผลให้เกิดความคับแคบและมีความเป็นอยู่อย่างแออัด ซึ่งเด็กบางคนอาจเป็นโรคติดต่อร้ายแรงที่ทำให้เกิดการแพร่ระบาดขึ้นได้

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการกำหนดชุดมาตรฐานการตรวจสุขภาพ โดยเพิ่มการคัดกรองโรค เช่น

๑. โรคติดต่อทางเดินหายใจที่ทำให้เกิดการระบาดได้ เช่น วัณโรคปอด ไข้หวัดใหญ่ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) เป็นต้น
๒. โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เช่น HIV/AIDS Syphilis หนองใน และแผลริมอ่อน เป็นต้น
๓. โรคไวรัสตับอักเสบบี A,B,C

ผู้อำนวยการกองพัฒนาระบบสุขภาพเด็กและเยาวชน นำเสนอการดำเนินงานของกรมพินิจฯ ในประเด็นการดูแลสุขภาพและการรักษาพยาบาล (กรณีโรคติดต่อทางกาย) โดยกรมพินิจฯ ได้ดำเนินการยกระดับการดูแลสุขภาพเด็กและเยาวชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการดูแลด้านส่งเสริม ป้องกันโรค รักษาและฟื้นฟูสุขภาพอย่างเป็นองค์รวมและได้กำหนดมาตรฐานในการตรวจสุขภาพเด็กและเยาวชนแรกรับทุกราย ดังนี้ (๑) การตรวจพิเคราะห์กายโดยแพทย์ ในเด็กและเยาวชนทุกราย ภายใน ๑๔ วัน นับตั้งแต่วันรับตัว เพื่อวินิจฉัยความผิดปกติของเด็กและเยาวชน (๒) การตรวจสุขภาพโดยใช้แบบประเมินสภาวะสุขภาพแบบองค์รวม (Holistic Health Assessment) พยาบาลจะซักประวัติการเจ็บป่วยในอดีตและปัจจุบัน ประวัติการเจ็บป่วยของครอบครัว โรคประจำตัว และข้อมูลสำคัญด้านสุขภาพ และดำเนินการตรวจร่างกาย ในเด็กและเยาวชนทุกรายตามแบบประเมินสภาวะสุขภาพแบบองค์รวม (Holistic Health Assessment) ภายใน ๑๔ วัน นับตั้งแต่วันรับตัว ซึ่งหากพบความผิดปกติจะพิจารณาส่งต่อไปยังหน่วยบริการปฐมภูมิหรือโรงพยาบาลที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ของหน่วยงานเพื่อตรวจวินิจฉัยเพิ่มเติมหรือเข้ารับการรักษาต่อไป (๓) การคัดกรองวัณโรคในเด็กและเยาวชนรับใหม่ทุกราย หากพบความเสี่ยงจะดำเนินการส่งต่อเด็กและเยาวชนเพื่อรับการตรวจรักษา รวมถึง ได้กำหนดแนวทางการป้องกันควบคุมการแพร่กระจายเชื้อวัณโรคในสถานควบคุม (๔) การคัดกรองโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) กำหนดให้มีมาตรฐานในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดต่อภายในสถานควบคุม โดยกำหนดให้หน่วยงานแยกกักตัวและตรวจหาเชื้อในเด็กและ

เยาวชน โดยกำหนดให้แยกกักตัว ๒๑ วัน และให้มีการตรวจหาเชื้อด้วยวิธี RT-PCR หรือ ATK ภายใน ๑-๓ วันแรก นับตั้งแต่วันรับตัว และภายใน ๕ วัน ก่อนเข้าสู่พื้นที่ควบคุมปกติ เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดภายในสถานควบคุม และสุ่มตรวจหาเชื้อ ๑๐% ในเด็กและเยาวชนพื้นที่ปกติ

ผู้แทนกรมควบคุมโรค ให้ข้อเสนอว่า ในการดำเนินการของกรมพินิจฯ มีความเห็นว่าการดูแลด้านสุขภาพอนามัยของเด็กและเยาวชนมีลักษณะคล้ายหรือใกล้เคียงกับการดำเนินงานของกรมราชทัณฑ์ โดยมีการเข้ามา และการแยกส่วนของแรกรับและการดูแลระยะยาวและการดำเนินการก่อนปล่อย ซึ่งในเรือนจำอาจมีความแออัด และหนาแน่นมากกว่า ในการจัดทำ การดูแลด้านสุขภาพของเด็กและเยาวชนควรจัดทำแผนระยะสั้นและระยะยาว ในการจัดทำแผนระยะสั้นและระยะยาวในการดูแลด้านสุขภาพของเด็กและเยาวชน เช่น มาตรการในการคัดกรอง การจัดบริการด้านวัคซีนให้กับเด็กและเยาวชนทุกราย โดยวัคซีนพื้นฐานที่เด็กและเยาวชนทุกรายจำเป็นต้องได้รับ ได้แก่ หัดเยอรมัน คอตีบ บาดทะยัก ไขหวัดใหญ่ และโควิด ๑๙ (COVID-๑๙) ซึ่งกรมควบคุมโรคสามารถให้การสนับสนุน วัคซีนให้กับเด็กและเยาวชนได้อย่างครอบคลุม และมีข้อเสนอให้กรมพินิจฯ จัดทำระบบการคัดกรองสุขภาพในเด็ก และเยาวชนที่จะได้รับการปล่อยตัวทุกราย เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับสังคมว่าเด็กและเยาวชนที่ได้รับการดูแลและ ปล่อยตัวจากกรมพินิจฯ มีสุขภาพที่ดี

ทั้งนี้ ในการดำเนินการด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาลนั้น นอกเหนือจากความร่วมมือจากกรมควบคุมโรค และกรมอนามัยแล้วจำเป็นต้องมีการบูรณาการและวางแผนการดำเนินงานร่วมกับกรมการแพทย์ สำนักงาน ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เพื่อให้ครอบคลุมการดำเนินงานด้านการดูแลสุขภาพกายและจิตของเด็กและเยาวชน โดยการประสานความร่วมมือดังกล่าว อาจเริ่มต้นจากกรมพินิจฯ จัดทำข้อมูลแผนงาน จำนวนเด็กและเยาวชนที่อยู่ใน การดูแลของกรมพินิจฯ ในแต่ละพื้นที่ เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวประกอบการพิจารณาและวางแผนการดำเนินงานร่วมกัน เช่น การจัดทำโรงพยาบาลแม่ข่ายในการดูแลรักษาเด็กและเยาวชน , การสนับสนุนด้านการพัฒนาบุคลากรของกรมพินิจ การสนับสนุนในด้านอุปกรณ์การแพทย์และการรักษาพยาบาล เป็นต้น

ผู้อำนวยการกองพัฒนาระบบงานยุติธรรม ให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับระยะเวลาที่เด็กและเยาวชนอยู่ใน การควบคุมดูแลของกรมพินิจฯ โดยเด็กและเยาวชนที่อยู่ระหว่างรอการพิจารณาพิพากษาและไม่ได้รับการประกันตัว จะอยู่ในการดูแลของสถานพินิจฯ ที่มีสถานแรกรับ ประมาณ ๙๐ วัน และเมื่อศาลมีการพิพากษาคดี เด็กและเยาวชน แต่ละรายจะมีระยะเวลาของการฝึกและอบรมแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขหรือคำสั่งศาล ทั้งนี้ เด็กและเยาวชน ที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมบางส่วนอยู่ในครอบครัวที่ไม่สามารถเข้าถึงการรักษาพยาบาลได้อย่างครอบคลุม บางราย มีโรคประจำตัวแต่ไม่เคยไม่ได้รับการดูรักษา

ผู้แทนกรมอนามัย ให้ข้อเสนอในการดูแลด้านสุขภาพของเด็กและเยาวชน โดยกรมอนามัยมีความพร้อม ในการให้การส่งเสริมสุขภาพเด็กและเยาวชนในสถานพินิจฯ และศูนย์ฝึกและอบรมฯ ดังนี้

- (๑) การจัดสรรชุดตรวจ ATK ให้สถานพินิจทั่วประเทศ
- (๒) การสนับสนุนสื่อ ชุดความรู้ การส่งเสริมสุขภาพ โดยสามารถสนับสนุนสื่อและให้ความร่วมมือในการให้ความรู้ กับบุคลากรของกรมพินิจ
- (๓) การสนับสนุนสมุดบันทึกสุขภาพ เพื่อบันทึกข้อมูลด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาลของเด็กและเยาวชน เพื่อเป็นการติดตามและเฝ้าระวังเรื่องภาวะสุขภาพของเด็กและเยาวชน

ผู้อำนวยการกองพัฒนาระบบสุขภาพเด็กและเยาวชน ให้ข้อมูลเพิ่มเติม กรมพินิจฯ ได้รับความอนุเคราะห์และความร่วมมือเป็นอย่างดีจากกรมอนามัยมาโดยตลอด โดยแนวทางในการดำเนินงานปี ๒๕๖๕ กรมพินิจอาจขอความร่วมมือจากกรมอนามัยในการดำเนินการเรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และปัญหาการท้องไม่พร้อม และให้ข้อมูลเพิ่มเติม เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านวัคซีนโควิด ๑๙ (COVID-๑๙) ในเรื่องของการกล่าวถึงข้อมูลเด็กและเยาวชนที่อยู่ในความดูแลของกรมพินิจฯ ที่ได้รับ ซึ่งปัจจุบันมีเด็กและเยาวชนที่ได้รับวัคซีนเข็ม ๑ ร้อยละ ๔๔ และเข็มที่ ๒ ร้อยละ ๑๒ ของเด็กและเยาวชนที่อยู่ในการควบคุมดูแลของกรมพินิจฯ และเข้าเกณฑ์การได้รับวัคซีนทั้งนี้ ที่ผ่านมารกรมพินิจฯ ได้ประสานขอรับวัคซีนผ่านระบบของ กศน. และปัจจุบัน ได้จัดทำหนังสือเพื่อขอรับการจัดสรรวัคซีนให้ครอบคลุมเด็กและเยาวชนทุกรายไปยังกรมควบคุมโรค เพื่อขอรับวัคซีนให้ครอบคลุมเด็กและเยาวชนทุกรายและผู้ปกครองให้ความยินยอม ซึ่งกรมพินิจฯ จะประสานหารือในรายละเอียดกับกรมควบคุมโรค เพื่อจัดทำแผนการดำเนินงานร่วมกันต่อไป

ในด้านการรักษาพยาบาล โดยกรมพินิจฯ ได้ดำเนินการให้เด็กและเยาวชนทุกรายได้รับการย้ายสิทธิการรักษาพยาบาลเข้ามายังหน่วยบริการปฐมภูมิหรือหน่วยบริการประจำที่อยู่ในเขตพื้นที่ใกล้ที่ตั้งหน่วยงาน และสำหรับเด็กและเยาวชนที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน ปัจจุบันได้ดำเนินการขออนุเคราะห์ค่าใช้จ่ายไปยังโรงพยาบาลในพื้นที่ที่ศูนย์ฝึกฯ ตั้งอยู่ ซึ่งได้รับความอนุเคราะห์จากโรงพยาบาลแม่ข่ายเป็นอย่างดีมาโดยตลอด นอกจากนี้ กรมพินิจฯ การพัฒนาไกลในการประสานงานและการส่งต่อการรักษากับโรงพยาบาลเครือข่ายประกันสุขภาพในพื้นที่เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้เข้าถึงสิทธิการดูแลสุขภาพให้เข้าถึงบริการสิทธิการรักษาพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค การฟื้นฟูสภาพ รวมถึง การพัฒนาระบบการให้คำปรึกษาทางไกลและระบบการส่งต่อรักษาพยาบาลกับโรงพยาบาลในพื้นที่ และมีการใช้ระบบ Telepsychiatry ร่วมกับสถาบันกัลยาธราชนครินทร์ในการดูแลเด็กและเยาวชนจิตเวช ซึ่งทำให้การดูแลเด็กและเยาวชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับการกู้ชีพฉุกเฉินและการช่วยเหลือในกรณีฉุกเฉิน กรมพินิจฯ ได้ดำเนินโครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ของเจ้าหน้าที่ในการปฐมพยาบาล และการคัดกรองโรคเบื้องต้น เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากรในการดูแลสุขภาพเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ที่ถูกต้องในการสังเกตอาการเจ็บป่วย การคัดกรองโรค และการปฐมพยาบาลเบื้องต้นในกรณีฉุกเฉิน รวมทั้งการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐานและการใช้เครื่องช่วยฟื้นคืนชีพคลื่นหัวใจด้วยไฟฟ้าอัตโนมัติ (AED) โดยได้รับการสนับสนุน จาก UNICEF จำนวน ๔ เครื่อง

กรณีเด็กและเยาวชนมีอาการหรือเจ็บป่วยทางสุขภาพจิต

ประธาน ให้ข้อมูลสภาพปัญหา ข้อเท็จจริง และข้อเสนอแนะกรรมการ รายละเอียด ดังนี้

สภาพปัญหา

เด็กและเยาวชนที่มีปัญหาทางสุขภาพจิต ซึ่งศูนย์ฝึกฯ ยังไม่มีกลไกด้านการดูแลเด็กและเยาวชนกลุ่มนี้
อย่างเป็นระบบ

ข้อเท็จจริง

ศูนย์ฝึกฯ หลายแห่งมีเด็กและเยาวชนที่มีปัญหาสุขภาพจิตเพิ่มขึ้น ซึ่งเด็กและเยาวชนกลุ่มนี้มีปัญหาเมื่ออยู่ภายในศูนย์ฝึกฯ โดยไม่ทราบวิธีในการดูแลเพื่อให้เด็กและเยาวชนกลุ่มนี้มีสุขภาพจิตที่ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรจะมีการตรวจประเมินสุขภาพจิตของเด็กและเยาวชนเกี่ยวกับความเครียดภาวะซึมเศร้าเพื่อป้องกันการทำร้ายตัวเองหรือป้องกันการฆ่าตัวตาย
๒. ประเมินสติปัญญาและภาวะ Learning Disability (LD) เพื่อประเมินความสามารถในการเรียนรู้ด้านต่างๆ
๓. ตรวจคัดกรองโรคทางจิตเวชที่สำคัญ เช่น โรคจิตเภท (Schizophrenia) โรคซึมเศร้า (Depression) โรคจิตเวช (Psychosis)
๔. ตรวจคัดกรองภาวะติดยาเสพติด/ภาวะโรคทางจิตเวชที่เกิดจากการใช้ยาเสพติด

ผู้อำนวยการกองพัฒนาระบบสุขภาพเด็กและเยาวชน นำเสนอการดำเนินงานของกรมพินิจฯ ในด้านการดูแลสุขภาพจิตเด็กและเยาวชน โดยกรมพินิจฯ ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงาน โดยให้สถานพินิจฯ และศูนย์ฝึกและอบรมดำเนินการ ดังนี้

(๑) การประเมินสุขภาพจิตเด็กและเยาวชนในช่วงแรกรับตัว โดยการคัดกรองเด็กและเยาวชนที่มีข้อจำกัดด้านเชาวน์ปัญญา และคัดกรองด้านสุขภาพจิตของเด็กและเยาวชน โดยใช้แบบคัดกรอง SCL-๙๐ ซึ่งเป็นแบบคัดกรองที่ครอบคลุมปัญหาสุขภาพจิต ๙ ด้าน คือ อาการเจ็บป่วยทางกายมาจากสาเหตุทางจิตใจ อาการย่ำคิดย่ำทำ อาการไวต่อสัมผัสภาพ อารมณ์เศร้า วิตกกังวล ไม่เป็นมิตร ความกลัว ความคิดระแวง และอาการโรคจิตในเด็กหรือเยาวชนทุกรายประกอบการสัมภาษณ์เด็กและเยาวชนเพื่อออกรายงานการตรวจทางจิตวิทยา ในกรณีที่เด็กและเยาวชนมีสภาพปัญหาที่ซับซ้อนหรือมีแนวโน้มมีปัญหาสุขภาพจิต นักจิตวิทยาจะทำการทดสอบเชาวน์ปัญญา โดยใช้ Wechsler Intelligence Scale for children Revised (WISC-R) หรือ Wechsler Adult Intelligence Scale (WAIS) ฯลฯ และแบบทดสอบบุคลิกภาพ รวมถึงแบบทดสอบประสาทจิตวิทยา เพื่อประเมินสภาพปัญหาและออกรายงานการตรวจวินิจฉัยทางจิตวิทยา ซึ่งรายงานดังกล่าวจะถูกนำไปใช้ประกอบการประชุมวางแผนการแก้ไขบำบัดฟื้นฟู ตลอดจนจนประสานและส่งต่อเด็กและเยาวชนเข้ารับการรักษาสถานพยาบาลต่อไป

(๒) การประเมินภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ (Learning Disability: LD) เพื่อวางแผนการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา

(๓) คัดกรองภาวะติดยาเสพติดและจำแนกตามระดับการใช้สารเสพติด คือ กลุ่มผู้ใช้ กลุ่มเสพ และกลุ่มติด โดยใช้แบบประเมิน WHO-ASSIST

(๔) การประเมินภาวะจิตเวชฉุกเฉินเด็กและเยาวชนที่มีภาวะความผิดปกติทางความคิด อารมณ์หรือพฤติกรรมซึ่งเกิดขึ้นอย่างเฉียบพลันและรุนแรง โดยมีลักษณะอาการที่เจ้าหน้าที่สามารถสังเกตเห็นได้ ณ ปัจจุบัน หากพบเห็นเยาวชนมีอาการเข้าเกณฑ์จิตเวชฉุกเฉินให้ส่งข้อมูลพร้อมทั้งนำเด็กและเยาวชนพบนักจิตวิทยาหรือพยาบาลวิชาชีพหรือพบจิตแพทย์ เพื่อให้ได้รับการรักษาอย่างทันท่วงทีและเป็นไปตามมาตรฐานการรักษาจิตเวช

ผู้แทนกรมสุขภาพจิต ให้ข้อเสนอประเด็นเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพจิตของเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม โดยมีความเห็นว่าเด็กทุกคนที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมล้วนมีปัญหาสุขภาพจิต และจากประสบการณ์การทำงานร่วมกับกรมพินิจฯ พบว่า กรมพินิจฯ ยังมีข้อจำกัดด้านจำนวนบุคลากร (นักจิตวิทยา) ที่มีค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนเด็กและเยาวชนที่อยู่ในความดูแล จึงมีข้อเสนอให้การปฏิบัติหน้าที่ของนักจิตวิทยามุ่งเน้นหรือให้ความสำคัญในการรักษาเยียวยาจิตใจเด็กและเยาวชน การจัดทำแผนการส่งต่อเด็กและเยาวชนด้านสุขภาพจิตเพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการดูแลรักษาอย่างต่อเนื่อง มากกว่าการประเมินและคัดกรอง รวมถึง บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่

ในสถานควบคุม ซึ่งมีความหลากหลายในวิชาชีพ การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่องจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการดูแลที่เหมาะสม โดยกรมสุขภาพจิต สามารถให้การสนับสนุนในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรของกรมพินิจฯ

ประเด็นหรือที่ ๓ การจัดการศึกษา

ประธาน ให้ข้อมูลสภาพปัญหา ข้อเท็จจริง และข้อเสนอแนะกรณีการ รายละเอียด ดังนี้

สภาพปัญหา

๑. โดยส่วนใหญ่ศูนย์ฝึกฯ แต่ละแห่งที่ใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) เป็นพื้นฐานสำหรับการจัดการศึกษาภายในศูนย์ฝึกฯ โดยบางแห่งใช้รูปแบบการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ พบปัญหาว่าหลักสูตรการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ในรูปแบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ขาดสื่อการเรียนการสอนและอุปกรณ์ทันสมัย

๒. การเรียนการสอนที่ใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ยังขาดครูที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น วิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ หรือวิชาภาษาอังกฤษ ทำให้ไม่สามารถถ่ายทอดความรู้เฉพาะด้านให้กับเด็กและเยาวชนได้อย่างแท้จริง

ข้อเท็จจริง

การเรียนการสอนสายสามัญจะต้องใช้พื้นฐานหลักสูตรการเรียนการสอนจากศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) เป็นผู้อนุมัติให้ใช้หลักสูตรในจังหวัดนั้นๆ

ข้อเสนอแนะ

๑. รูปแบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์จำเป็นที่ทุกศูนย์ฝึกฯ จะต้องใช้ระบบ e-learning มาช่วยเสริมประกอบการเรียนการสอน ทั้งนี้ ศูนย์ฝึกฯ จำเป็นจะต้องส่งเสริมสนับสนุนให้มีการใช้ระบบนี้มากยิ่งขึ้น

๒. ศูนย์ฝึกฯ แต่ละแห่งควรประสานหาบุคคลภายนอกที่มีจิตอาสาและมีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน โดยเฉพาะครู อาจารย์ที่เกษียณอายุราชการแล้วเข้าช่วยสอน เช่น วิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ หรือวิชาภาษาอังกฤษ

หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบงานการศึกษา นำเสนอการจัดการศึกษา ฝึกวิชาชีพ ของกรมพินิจฯ โดยเด็กและเยาวชนทุกคนจะได้รับการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การฝึกอาชีพ/วิชาชีพที่สอดคล้องกับตลาดแรงงาน โดยหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานภายในสถานพินิจฯ และศูนย์ฝึกและอบรมฯ จะดำเนินการตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๕๑ ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) หรือหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๕๑ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และเมื่อจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นแล้ว เยาวชนสามารถเลือกศึกษาต่อในสายวิชาชีพหรือศึกษาต่อสายสามัญในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนผู้ที่จบมัธยมศึกษาตอนปลายแล้ว สามารถเรียนระดับอุดมศึกษา หลักสูตรปริญญาตรีตามความประสงค์ สำหรับการฝึกอาชีพ/วิชาชีพจะใช้หลักสูตรที่มีหน่วยงาน/สถานศึกษาภายนอกรับรอง เช่น สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน หรือสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ฯ รวมถึง การส่งเสริมเพื่อพัฒนาและยกระดับการกีฬาแก่เด็กและเยาวชน ให้สามารถผันตัวไปเป็นนักกีฬาอาชีพหรือประกอบอาชีพด้านกีฬาได้

เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด ๑๙) ส่งผลกระทบให้ครูจากหน่วยงานภายนอกไม่สามารถเข้ามาสอนภายในสถานที่ควบคุม หน่วยงานหลายแห่งจึงปรับรูปแบบการเรียนรู้

เป็นรูปแบบออนไลน์ และกรมพินิจฯ ได้ดำเนินการจัดทำสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ผ่านยูทูป (Youtube) ช่อง DJOP Education และจัดการเรียนรู้ออนไลน์สำหรับจังหวัดพื้นที่สีแดงเข้ม และในปีงบประมาณ ๒๕๖๕ จะพัฒนาให้เป็น การสอนออนไลน์แบบไลฟ์สดโดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ/ครูจากหน่วยงานภายนอกเพิ่มมากขึ้น โดยเน้นทักษะการเรียนรู้ สำหรับศตวรรษที่ ๒๑

ผู้แทนสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ให้ข้อเสนอเพิ่มเติม ในประเด็นความร่วมมือระหว่าง กศน. และกรมพินิจฯ โดยการดำเนินงานที่ผ่านมาการจัดการศึกษาจะเป็นไป ในรูปแบบ On site และได้มีการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด ๑๙) ซึ่งสถานศึกษาแต่ละแห่งมีรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ ที่แตกต่างกันไปตามศักยภาพและความพร้อมของแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการ ศึกษาตามอัธยาศัย อยู่ระหว่างดำเนินการจัดทำแพลตฟอร์มการเรียนการสอนออนไลน์ เพื่อให้สถานศึกษา ในสังกัดมีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งหากดำเนินการเรียบร้อยจะประสานแจ้งมายัง กรมพินิจฯ ต่อไป ทั้งนี้ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จะดำเนินการประสาน สอบถามหน่วยงานในสังกัดเพื่อรับทราบปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนให้กับกลุ่มเด็กและเยาวชน ในสถานพินิจฯ และศูนย์ฝึกและอบรมฯ เพื่อวางแผนการดำเนินงานร่วมกับกรมพินิจฯ ต่อไป เช่น การจัดการสอนเสริม ในรายวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ให้กับเด็กและเยาวชนในสถานพินิจ และศูนย์ฝึกและอบรมฯ โดยดำเนินการผ่านกศน. อำเภอ เขต ที่รับลงทะเบียน , การสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนออนไลน์ให้กับสถานพินิจฯ และศูนย์ฝึกและอบรมฯ ซึ่งผู้แทนฯ จะนำประเด็นการหารือในการประชุมครั้งนี้มาเรียนต่อผู้บริหาร เพื่อพิจารณา ให้การสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนที่อยู่ในการควบคุมดูแลของกรมพินิจฯ ต่อไป

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ให้ข้อเสนอแนะการดำเนินการด้านการฝึกอาชีพ ภายในศูนย์ฝึกฯ โดยมีความเห็นว่า สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้เล็งเห็นความสำคัญในการดูแล และจัดการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนที่อยู่ในความดูแลของกรมพินิจฯ โดยสถิติของอาชีวะฯ ก็พบว่าเด็กและ เยาวชนบางส่วนที่หลุดออกจากระบบของสถานศึกษา ถึงแม้ว่าอาชีวะฯ จะมีมาตรการการดูแลเด็กทั้งในสถานศึกษา และในชุมชน แต่ก็พบว่าบางส่วนออกไปสู่ระบบของกศน. บางส่วนกระทำความผิดและเข้ามาอยู่ในการควบคุมดูแล ของกรมพินิจฯ ทั้งนี้ ในระยะเวลาที่ผ่านมา อาชีวะฯ ได้มีการให้ความร่วมมือกับกรมพินิจฯ มาอย่างต่อเนื่อง เช่นการสนับสนุนบุคลากรครูผู้สอนเข้าไปสอนวิชาชีพให้เด็กและเยาวชนในสถานพินิจ แต่ทั้งนี้ สถานพินิจฯ ควรมีการสำรวจความต้องการ ความสนใจของเด็กและเยาวชน รวมถึงการคำนึงถึงความแตกต่างเชิงพื้นที่ เช่น การสอนอาชีพซ่อมรถยนต์ในภาคใต้ฯ ซึ่งอาชีวะฯสามารถให้การสนับสนุนที่หลากหลาย ซึ่งบางวิชาชีพอาจมีความเฉพาะ ต้องเรียนรู้ผ่านการฝึกปฏิบัติ เรียนรู้ผ่านหน้างาน ขณะที่บางอาชีพสามารถเรียนรู้ผ่านออนไลน์ได้ เช่น การประกอบอาหาร ซึ่งอาชีวะฯ มีความพร้อมในการให้การสนับสนุนด้านบุคลากรครูผู้สอนให้กับกรมพินิจฯ ได้ทุกอาชีพ ทั้งนี้ หากเป็นอาชีพ ที่จำเป็นต้องใช้อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องจักรเครื่องกลขนาดใหญ่ ยากต่อการเคลื่อนย้าย หากกรมพินิจฯ สามารถ ปรับรูปแบบการเรียน โดยนำเด็กและเยาวชนมาเรียนรู้ในสถานศึกษาของอาชีวะฯ ได้ ก็จะช่วยเพิ่มโอกาสการเรียนรู้ ของเด็กและเยาวชนให้ตรงตามความต้องการของเด็กและเยาวชนและตลาดแรงงาน อีกทั้ง สถานศึกษาในสังกัด ครอบคลุมทุกจังหวัด ครอบคลุมหน่วยงานที่สถานพินิจฯ และศูนย์ฝึกและอบรมฯ ตั้งอยู่ หากมีการจัดทำแนวทางความร่วมมือ ที่ชัดเจน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สามารถถ่ายทอดหรือมอบนโยบายให้สถานศึกษาในสังกัด

ดำเนินการช่วยเหลือสนับสนุนหน่วยงานในพื้นที่นั้นๆ เช่น สนับสนุนด้านครูผู้สอน ซึ่งปัจจุบันอาชีวะมีการเรียนการสอนในหลักสูตรระยะสั้น ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปวช. และ ปวส. และมีความยินดีที่จะร่วมจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนให้กับเด็กและเยาวชน แต่ทั้งนี้ หลักสูตรระยะสั้นอาจไม่เพียงพอต่อการรับรองเพื่อได้ค่าตอบแทน ซึ่งอาจจะต้องมีหลักสูตรที่ได้ใบรับรองในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ประธาน ให้ข้อมูลเพิ่มเติม เนื่องจากเด็กและเยาวชนบางรายอาจได้รับการปล่อยตัวในช่วงที่กำลังศึกษาเล่าเรียน การที่กลับไปอยู่ร่วมกับสังคมหากไม่ได้รับการยอมรับและโอกาส อาจส่งผลให้เด็กและเยาวชนดังกล่าวไม่ได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง จึงมีความเห็นว่า ปัญหาดังกล่าวมีความจำเป็นต้องหารือ และวางแผนบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ การพัฒนาให้เด็กและเยาวชนมีความพร้อมในการประกอบอาชีพเป็นสิ่งสำคัญ ผู้ประกอบการหลายแห่งต้องการแรงงานและพร้อมให้โอกาสผู้กระทำความผิด

ประเด็นหารือที่ ๔ การฝึกอาชีพให้แก่เด็กและเยาวชน

ประธาน ให้ข้อมูลสภาพปัญหา ข้อเท็จจริง และข้อเสนอแนะกรณีการ รายละเอียด ดังนี้

สภาพปัญหา

- เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

ข้อเท็จจริง

ศูนย์ฝึกฯ แต่ละแห่งมีรูปแบบการฝึกอาชีพหลายรูปแบบ อาทิเช่น

- ศูนย์ฝึกฯ สิรินคร จังหวัดนครปฐม มีการจัดหลักสูตรการฝึกอาชีพระยะสั้น หลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าทำงาน และการฝึกอาชีพระดับฝีมือแรงงาน เช่น ช่างติดตั้งเครื่องปรับอากาศ ช่างเดินสายไฟในอาคาร ช่างซ่อมรถยนต์ ช่างซ่อมเครื่องปรับอากาศ เป็นต้น

- ศูนย์ฝึกฯ บ้านบึง จังหวัดชลบุรี มีการจัดหลักสูตรการศึกษานอกระบบ (กศน.) เช่น การฝึกซ่อมกีฬาประเภท ฟุตบอล ฟุตซอล แบดมินตัน เทเบิลเทนนิส เซปักตะกร้อ เป็นต้น

- ศูนย์ฝึกฯ เขต ๓ จังหวัดนครราชสีมา จัดหลักสูตรแกนกลาง เป็นรูปแบบการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์

ข้อเสนอแนะ

๑. การฝึกอาชีพควรสอดคล้องกับทักษะและความต้องการของเด็กและเยาวชนเป็นหลัก เช่น ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต ๗ จังหวัดเชียงใหม่ มีการฝึกอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของเด็กและเยาวชน มีหลักสูตรวิชาชีพหลากหลาย จำนวน ๒๔ อาชีพ ได้แก่ ๑. แบดมินตัน ๒. เทเบิลเทนนิส ๓. ฟุตบอล ๔. ฟุตซอล ๕. การทำเกษตรอินทรีย์ ๖. ประติมากรรม ๗. การรวมวง ๘. การตัดผมชายสมัยนิยม ๙. การเชื่อมผลิตภัณฑ์เบื้องต้น ๑๐. งานซ่อมเครื่องยนต์ ๑๑. งานแบบหล่อคอนกรีต ๑๒. การเขียนแบบบ้านด้วย sketup ๑๓. การเดินสายไฟฟ้าภายในอาคาร ๑๔. การจัดสวน ๑๕. การทำบล็อกรังนก ๑๖. การทำหน้ากากผ้า ๑๗. การตัดเย็บเบื้องต้น ๑๘. กลองชุด ๑๙. การทำขนมไทย ๒๐. การตัดผมเพื่อประกอบอาชีพ ๒๑. การขยายพันธุ์พืช ๒๒. การทำเฟอร์นิเจอร์ปูน ๒๓. การติดตั้งระบบไฟฟ้าภายในอาคาร และ ๒๔. เครื่องปั้นดินเผาสร้างรายได้

๒. ควรฝึกอาชีพที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานสมัยใหม่ เช่นเดียวกับจังหวัดเชียงใหม่ ที่เป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยว โดยศูนย์ฝึกฯ เขต ๗ จังหวัดเชียงใหม่ จึงมีการเรียนการสอนฝึกอาชีพด้านอาหาร

เครื่องดื่ม การโรงแรม การนวดแผนไทย หรืองานบริการ ซึ่งเป็นที่ต้องการของตลาด ทำให้เด็กและเยาวชนมีงานทำ และมีรายได้ดูแลตนเองและครอบครัวและมีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้

๓. ควรประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการในพื้นที่ให้เข้ามาช่วยสนับสนุนการฝึกอาชีพพระยะสั้น เช่น ประสานบริษัท กู๊ดเยียร์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) ให้เข้ามาฝึกอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับยางรถยนต์ การฝึกอาชีพล้างแอร์ หรือการสอนขายสินค้าออนไลน์ เป็นต้น

ประธาน ให้ข้อเสนอแนะการฝึกอาชีพให้กับเด็กและเยาวชน ซึ่งพบว่าเด็กส่วนใหญ่ที่ออกนอกระบบการศึกษา บางส่วนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมด้วยเหตุปัจจัยต่างๆ ทางสังคม ซึ่งเด็กและเยาวชนควรได้รับการพัฒนาตามศักยภาพ เด็กส่วนใหญ่ที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม มีความสนใจในด้านการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน กรมพินิจฯ ได้รับความร่วมมืออันดีจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ การจัดการเรียนการสอนด้านอาชีพของกรมพินิจฯ พบว่ามีข้อจำกัดในด้านบุคลากร ศูนย์ฝึกและอบรมฯ บางแห่งมีความพร้อมในเรื่องอาคารสถานที่ อุปกรณ์ ไม่มีครูผู้สอนที่มีความชำนาญในวิชาชีพนั้น จึงมีความจำเป็นต้องประสานขอความร่วมมือจากภายนอก นอกจากนี้ การเรียนการสอนปัจจุบันในด้านอาชีพอาจไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด รวมถึงเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี จึงขอหารือและข้อเสนอแนะจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในประเด็นดังกล่าว

หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบงานการศึกษา ให้ข้อมูลการดำเนินการของกรมพินิจฯ ในด้านการฝึกอาชีพ/วิชาชีพ สำหรับเด็กและเยาวชนในการควบคุมดูแลของกรมพินิจฯ โดยการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก เช่น สถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน เพื่อรับรองหลักสูตร โดยเด็กและเยาวชนจะได้รับประกาศนียบัตรที่ออกโดยหน่วยงานภายนอก ซึ่งสามารถนำไปประกอบการสมัครงานหรือศึกษาต่อโดยปัจจุบันมีรูปแบบการฝึกอาชีพ ๓ รูปแบบ ดังนี้ (๑) การดำเนินการโดยให้สถานศึกษาภายนอกเป็นผู้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ภายในสถานที่ควบคุม โดยเจ้าหน้าที่ของศูนย์ฝึกฯ จะทำหน้าที่เพียงผู้อำนวยการอำนวยความสะดวกและเป็นครูผู้ช่วย (๒) เจ้าหน้าที่ของศูนย์ฝึกฯ เป็นผู้ดำเนินการจัดการเรียนรู้และวัดประเมินผลการฝึกวิชาชีพ โดยมีสถาบันการศึกษาหรือสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานควบคุมมาตรฐานหลักสูตรและเครื่องมือในการวัดประเมินผล โดยมีการประเมินผลและวัดผลการฝึกวิชาชีพตามมาตรฐานของสถาบัน และ (๓) สถานประกอบเข้ามามีส่วนร่วมในการฝึกวิชาชีพ โดยการที่สถานประกอบเข้ามามีส่วนร่วมกับการฝึกทักษะวิชาชีพให้กับเด็กและเยาวชน เป็นการเตรียมความพร้อมให้กับเยาวชนก่อนปล่อยและพร้อมเข้าสู่การทำงานในสถานประกอบการ

ผู้แทนกรมการจัดหางาน ให้ข้อเสนอเพิ่มเติมว่า ในประเด็นความร่วมมือของกรมการจัดหางาน ซึ่งที่ผ่านมาเป็นการดำเนินงานร่วมกันในระดับจังหวัด เช่น ศูนย์ฝึกและอบรมฯ เขต ๕ , เขต ๖ , เขต ๗ และพระนครศรีอยุธยา ทั้งนี้ การกิจของกรมการจัดหางานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการด้านการแนะแนวอาชีพและส่งเสริมอาชีพให้กับเด็กและเยาวชน คือการให้ข้อมูลแนะแนวและส่งเสริมอาชีพ โดยการให้ข้อมูลด้านสถานการณ์ตลาดแรงงาน วิเคราะห์แนวโน้มตลาดแรงงาน ตำแหน่งงานว่าง พร้อมทั้งแนะนำช่องทางการศึกษาหาข้อมูลด้านอาชีพ เพื่อให้ผู้ที่สนใจทราบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอาชีพนั้นๆ และมีเครื่องมือวัดบุคลิกภาพเพื่อการศึกษาต่อและการเลือกอาชีพ เพื่อให้เด็ก

และเยาวชนทราบความต้องการและวางแผนเป้าหมายชีวิต เช่นการวางแผนศึกษาต่อ ประกอบอาชีพที่เหมาะสม สอดคล้องกับตลาดแรงงาน การดำเนินการดังกล่าว เป็นสิ่งที่กรมการจัดหางานและสำนักงานจังหวัดดำเนินการ มาอย่างต่อเนื่องและสามารถให้การสนับสนุนสถานพินิจฯ และศูนย์ฝึกและอบรมฯทั่วประเทศ และเมื่อเด็ก และเยาวชนได้รับการปล่อยตัวกรมการจัดหางานสามารถให้บริการการจัดหางาน และมีตำแหน่งงานว่างที่หลากหลาย ว่างรองรับ และให้คำปรึกษาแนะนำการประกอบอาชีพอิสระ แนะนำแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพ และสนับสนุน แหล่งเงินทุนจากกองทุนผู้รับงานไปทำที่บ้าน หากว่ามีการรวมกลุ่มการประกอบอาชีพด้วยตนเอง จะมีเงินสนับสนุน ในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ทั้งนี้ สามารถประสานหาข้อมูลได้ที่กรมการจัดหางาน , สำนักงานจัดหางานจังหวัด , เว็บไซต์ไทยมีงานทำ และรถบริการจัดหางานพื้นที่ ทั้งนี้ ผลสัมฤทธิ์ของการมีงานทำของผู้กระทำผิดหรือผู้พ้นโทษ อาจขึ้นอยู่กับทัศนคติของนายจ้าง

ประธาน มีความเห็นเพิ่มเติม ในประเด็นการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้ประกอบการหรือนายจ้างเป็นปัญหา ที่สำคัญ ยกตัวอย่างเช่น นายจ้างบางแห่งรับแรงงานต่างชาติโดยไม่คำนึงถึงว่ามีเข้าเมืองอย่างถูกกฎหมายหรือไม่ แต่ในทางกลับกันเมื่อแรงงานไทยกลับมีการตรวจสอบประวัติการกระทำผิด ซึ่งถ้าเราสามารถปรับแนวคิด ของผู้ประกอบการและชุมชนได้ น่าจะช่วยอัตราการเกิดอาชญากรรมและการกระทำผิดในสังคมได้มากขึ้น ซึ่งท้ายที่สุดคนไทยก็จะถูกแรงงานต่างชาติแย่งงานทำ และที่ผ่านมากรมพินิจฯ ได้พยายามส่งเสริมให้เยาวชน มีโอกาสในการทำงานโดยการเสนอขอพักฝึกและอบรม

ผู้แทนกรมการจัดหางาน ให้ข้อเสนอเพิ่มเติม กรณีการจ้างงานในลักษณะของการใช้แรงงาน ก็พบว่าแรงงานไทย ส่วนใหญ่เลือกงาน ต้องการงานที่สบาย ในขณะที่นายจ้างขาดแคลนแรงงานจำนวนมาก จึงมีความเห็นว่า แรงงานไทย ควรได้รับการปรับเปลี่ยนแนวคิด งานไหนที่เป็นรายได้ก็ควรทำ , ในขณะที่นายจ้างบางรายมีแนวคิดที่จะช่วยเหลือ สังคม ผู้พ้นโทษบางรายสามารถอยู่ได้อย่างถาวรแต่บางคนก็ไม่สามารถทำงานได้ หากมีหน่วยงานที่สามารถการันตี หรือรับรองว่าผู้พ้นโทษมีความประพฤติที่ดี เพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้ประกอบการในการจ้างงาน

ประธาน ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า กรมพินิจฯ มีประกันความเสียหายกับนายจ้าง กรณีลูกจ้างที่กระทำผิดหรือ ละเมิดและมีการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการที่รับเด็กและเยาวชนเข้าฝึกงานและจ้างงาน โดยมีแนวทาง ในการดูแลพนักงานกลุ่มนี้อย่างใกล้ชิดในระยะเริ่มต้น เพื่อต้องการดูแลให้เป็นไปตามกติกาของสถานประกอบการ ทั้งนี้ เด็กและเยาวชนของกรมพินิจฯ มีโอกาสในการออกไปประกอบอาชีพมากกว่าผู้ต้องขังในเรือนจำ โดยศูนย์ฝึกและอบรมฯ สามารถเสนอขอเปลี่ยนแปลงคำพิพากษาหรือขอพักฝึกและอบรมฯ ทั้งนี้ หากเด็กและเยาวชนมีความประพฤติดี และสามารถพัฒนาตนเองได้ก็จะมีโอกาสในการเข้าทำงานประจำในสถานประกอบการนั้นๆ โดยศูนย์ฝึกและอบรมฯ จะดำเนินการขอลปล่อยก่อนกำหนด

ผู้แทนกรมการจัดหางาน ให้ข้อเสนอเพิ่มเติมว่า กรมการจัดหางานสามารถให้ความร่วมมือกับกรมพินิจฯ ในการกำหนดแผนการฝึกวิชาชีพให้มีความสอดคล้องกับความต้องการตลาดแรงงาน และตำแหน่งงานว่าง และมีความเห็นว่า หน่วยงานภาครัฐควรร่วมมือกันในการขับเคลื่อนการจ้างงานผู้พ้นโทษ โดยดำเนินการในลักษณะ ของการวางแผนการรับเข้าทำงานในลักษณะเดียวกับผู้สูงอายุหรือผู้พิการ นอกจากนี้ หน่วยงานภาครัฐอาจดำเนินการ

ในลักษณะของการจ้างงานภายใต้โครงการเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการจ้างงาน เนื่องจากการรับเข้างานในลักษณะของราชการ อาจมีขั้นตอนหรือเข้าถึงได้ยาก เช่น ต้องมีผลการสอบผ่านภาค ก. ของสำนักงาน กพ.

ผู้แทนกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ให้ข้อเสนอเพิ่มเติมว่า ที่ผ่านมากรมพัฒนาฝีมือแรงงานมีความร่วมมือกับกรมพินิจฯ ภายใต้ MOU ระหว่างกระทรวงยุติธรรมและกระทรวงแรงงาน เช่น การสนับสนุนวิทยากร งบประมาณการจัดทำหลักสูตร , พัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน ยกระดับแรงงานที่อยู่ในสถานประกอบการ ที่ทำงานมาแล้วระยะหนึ่งเพื่อให้เก่งขึ้น โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ ได้ดำเนินการฝึกอบรมให้เด็กและเยาวชนที่อยู่ในความดูแลของกรมพินิจฯ จำนวน ๑๓ จังหวัด ๑๔๕ คน เข้ารับการพัฒนาฝีมือแรงงาน นอกจากการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน ผู้ที่จบการฝึกอบรมสามารถต่อยอด โดยการทดสอบฝีมือแรงงานเพื่อให้ได้รับวุฒิบัตรและได้รับค่าจ้างค่าตอบแทนที่สูงขึ้น และอาจได้รับโอกาสในการเลื่อนตำแหน่งงาน ทั้งนี้ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน มีการดำเนินงานร่วมกับเครือข่ายสถานประกอบการจำนวนมาก ซึ่งสามารถประสานความร่วมมือกับภาคเอกชนในการขอรับการสนับสนุนเครื่องมือเครื่องจักรที่มีความทันสมัยเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐสามารถใช้ฝึกฝนหรือสร้างความชำนาญ และสถานประกอบการที่อยู่ในเครือ ซึ่งกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน มีพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๕ ที่ได้ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีให้กับผู้ประกอบการที่พัฒนาศักยภาพแรงงานใหม่ ซึ่งจะเป็นแรงจูงใจให้กับผู้ประกอบการ

ประธาน ให้ข้อเสนอเพิ่มเติมว่า กรณีข้อจำกัดด้านอายุของเด็กและเยาวชนที่ไม่สามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้ จะดำเนินการดำเนินการร่วมกันอย่างไรได้บ้าง ที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย ควรมีการหารือร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป และทั้งนี้ กรมพินิจฯ ต้องขอขอบคุณความร่วมมืออันดีที่ได้รับจากกรมพัฒนาฝีมือแรงงานมาอย่างต่อเนื่อง และกรมพินิจฯ จะประสานและจัดทำแผนการดำเนินงานร่วมกันต่อไป

ประเด็นหารือที่ ๕ การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย

ประธาน ให้ข้อมูลสภาพปัญหา ข้อเท็จจริง และข้อเสนอแนะกรณีการ รายละเอียด ดังนี้

๘.๑ การประกอบอาชีพภายหลังปล่อย คณะกรรมการมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ ดังนี้

การประกอบอาชีพภายหลังปล่อย

สภาพปัญหา

เด็กและเยาวชนที่ออกจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน บางรายหาสถานประกอบการเพื่อเข้าไปสมัครทำงานค่อนข้างยาก เนื่องจากไม่สามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติของนายจ้างที่มีต่อเด็กและเยาวชน ถูกสังคมตีตราว่าเป็นผู้กระทำผิด ทำให้เด็กและเยาวชนไม่มีสถานที่ในการทำงานอาจส่งผลให้มากระทำความผิดซ้ำได้อีก

ข้อเท็จจริง

ส่วนใหญ่คนมักจะกลัวหรือมีทัศนคติที่ไม่ไว้วางใจต่อผู้ที่เคยกระทำความผิดและถูกดำเนินคดีมาก่อน รวมถึงอาจถูกจำกัดด้วยระเบียบข้อบังคับของหน่วยงานต่างๆ จึงพลาดโอกาสได้งานทำ

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรประสานงานกับสถานประกอบการเพื่อรับเยาวชนเข้าทำงานในรูปแบบการฝึกงานและทำงานภายหลังปล่อย

๒. เน้นนโยบายการเสริมแรงจูงใจให้กับสถานประกอบการที่รับเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อยเข้าทำงาน เช่น มอบเกียรติบัตรเชิดชู

๓. เน้นส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนประกอบอาชีพส่วนตัว โดยสนับสนุนงบประมาณการลงทุนเบื้องต้นจากการระดมทรัพยากรต่างๆ

ประธาน ให้ข้อมูลเพิ่มเติม จากสถิติเด็กและเยาวชนกระทำผิดซ้ำ พบว่า อัตราการกระทำผิดซ้ำในช่วงระยะ ๖ เดือน ถึง ๑ ปีแรกภายหลังปล่อย มีสถิติค่อนข้างสูง ซึ่งการเตรียมความพร้อมทั้งด้านทักษะด้านอาชีพ และสภาพแวดล้อมภายนอกจำเป็นต้องดำเนินการควบคู่กันไป เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความมั่นคงทางด้านรายได้ และไม่หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำ

ผู้แทนกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ให้ข้อเสนอเพิ่มเติมว่า ในประเด็นที่กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ สามารถให้การสนับสนุนและสงเคราะห์เด็กและเยาวชนของกรมพินิจฯ ดังนี้

(๑) เงินสงเคราะห์กลับภูมิลำเนาและเงินสงเคราะห์ผู้มีรายได้น้อย ซึ่งหน่วยงานสามารถติดต่อขอรับการช่วยเหลือได้ที่พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ทุกจังหวัดเพื่อขอรับเงินสงเคราะห์กลับภูมิลำเนา ทั้งนี้ เมื่อเด็กและเยาวชนกลับไปใช้ชีวิตร่วมกับครอบครัวแล้ว พบว่ายังเดือนร้อนอยู่ สามารถขอรับเงินสงเคราะห์ผู้มีรายได้น้อย และครอบครัวเพื่อบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า

(๒) การเข้าพักและขอคุ้มครองชั่วคราว ได้ที่ศูนย์คุ้มครองผู้ไร้ที่พึ่ง โดยเด็กและเยาวชนจะได้รับการดูแลตามพื้นฐานปัจจัย ๔ ซึ่งรองรับกลุ่มเด็กและเยาวชนที่มีอายุมากกว่า ๑๘ ปี

ผู้แทนกรมกิจการเด็ก ให้ข้อเสนอเพิ่มเติมว่า กรมกิจการเด็กสามารถให้การสนับสนุนกับกรมพินิจฯ ในการประเด็นของการช่วยเหลือสงเคราะห์ภายหลังปล่อย ซึ่งกรมกิจการเด็ก มีภารกิจเรื่องการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหา โดยการจัดบริการสถานสงเคราะห์ สถานแรกรับ (บ้านพักเด็กและครอบครัว) , สถานคุ้มครอง ที่รองรับเด็กที่ประสบปัญหาทางสังคม อายุไม่ถึง ๑๘ ปี โดยกรมพินิจฯ สามารถประสานส่งต่อมายังบ้านพักเด็กและครอบครัว ซึ่งทางบ้านพักฯ จะดำเนินการคัดกรองเบื้องต้น เพื่อจำแนกและส่งต่อไปยังสถานรองรับต่างๆตามความเหมาะสมสำหรับกรณีเด็กหรือครอบครัวที่ประสบปัญหาด้านเศรษฐกิจ สามารถขอรับเงินสงเคราะห์ ได้ที่พัฒนาสังคมและความมั่นคงจังหวัด กรณีเด็กที่มีผู้ปกครอง แต่ผู้ปกครองไม่สามารถดูแลได้ กรมกิจการเด็กมีบริการสนับสนุนเงินอุดหนุนสำหรับครอบครัวอุปถัมภ์ รวมถึง การสนับสนุนงบประมาณสำหรับการจัดทำโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนหรือส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีอาชีพ โดยกรมพินิจฯ สามารถจัดทำโครงการและเสนอขอรับงบประมาณจากกองทุนคุ้มครองเด็ก จากพัฒนาสังคมและความมั่นคงจังหวัด ทั้งนี้ กรมกิจการเด็กมีความยินดีที่จะให้การสนับสนุนการดำเนินงานของกรมพินิจฯ ซึ่งอาจมีการหารือและวางแผนการดำเนินงานร่วมกันต่อไป ทั้งนี้ กระบวนการในการประสานงาน และระยะเวลาการดำเนินงานของจังหวัดอาจมีความแตกต่างกัน จึงเห็นควรให้มีการจัดตั้งคณะทำงานร่วมกันในระดับจังหวัด เพื่อประสานส่งต่อข้อมูลและเตรียมความพร้อมในการดำเนินการร่วมกัน เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการช่วยเหลือสงเคราะห์ได้ตรงตามสภาพปัญหา และเห็นควรให้กรมพินิจฯ วางแผนการดำเนินงานล่วงหน้า เช่น ก่อนเด็กและเยาวชนได้รับการปล่อยตัว ๖ เดือน กรมพินิจฯ ควรเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางแผนการดำเนินงานร่วมกัน เนื่องจากการช่วยเหลือสงเคราะห์เด็กแต่ละรายอาจจำเป็นต้องประสานความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นๆ ร่วมด้วย เช่น ด้านการศึกษา ฯ

ประธาน กล่าวขอบคุณทุกข้อเสนอแนะในการดำเนินงานร่วมกันจากทุกหน่วยงานที่เข้าร่วมประชุม ซึ่งกรมพินิจฯ จะเร่งรัดดำเนินการทุกข้อเสนอของผู้เข้าร่วมประชุม และรายงานทุกข้อเสนอต่อกรมการยุติธรรม การพิจารณา หรือในวันนี้ถือเป็นโอกาสและจุดเริ่มต้นที่ดีในการทำงานร่วมกัน

เลิกประชุมเวลา

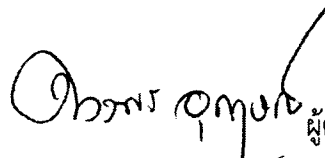
๑๖.๐๐ น.

ผู้จัดรายการประชุม

(นางสาวเจริญรักษ์ เนรนนท์)

นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการพิเศษ

ผู้ตรวจรายการประชุม

(นางสาวดวงพร อุกฤษณ์)

ผู้อำนวยการกองพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน